

کتاب مقدس

گروه تدوین جزوای آموزشی ادیان

انسانها دو عهد و پیمان^۱ با آنها بسته

است:

۱. عهد قدیم^۲: براساس این عهد، خداوند از انسان پیمان گرفته است که برای نجات، به شریعت الهی پایبند باشد و از راه عمل به شریعت و احکام الهی، خود را به خداوند نزدیک سازد و موجبات رضایت او را فراهم آورد.

۲. عهد جدید^۳: با ظهور حضرت عیسیٰ^{علیه السلام} و فدا شدن و مصلوب گشتن او، خداوند عهد دیگری با انسان بست

مقدمه

«کتاب مقدس» عنوان مجموعه‌ای از نوشته‌های کوچک و بزرگ است که مسیحیان همه، و یهودیان بخشی از آن را «کتاب آسمانی و الهی» خود می‌دانند.

عنوان معروف این مجموعه در زبان انگلیسی و بیش تر زبانهای اروپایی «بایبل» (Bible) و یا کلمه‌های هم خانواده آن است که از کلمه یونانی (Biblia) به معنای «کتابها» گرفته شده است و به آن عهدهای هم می‌گویند.

این عنوان به این اعتقاد مسیحیان اشاره دارد که خداوند برای نجات

.Testament.^۱
.old Testament.^۲
.New Testament.^۳

بسته و آن هم پیمان «شريعت» است و يگانه راه نجات، عمل به شريعت و احکام الهی می باشد. بر این اساس، آنها تنها بخش «عهد قدیم» را - که «عهد» می نامند - قبول دارند.

آشنایی با کتب عهد قدیم و جدید
عهد قدیم که تنها بخش مورد اعتقاد یهودیان و قسمتی از کتاب مسیحیان است، قریب به سه چهارم کتاب مقدس را در بر می گیرد. این مجموعه، به پیامبران یا اولیای منسوب است که تا سال ۳۹۷ میلادی مسیحیان سال^۴ قبل از میلاد مسیح^{علیه السلام} می زیسته‌اند.

عهد عتیق مجموعاً ۳۹ کتاب است که شامل ۱۷ کتاب تاریخ و احکام، ۵ کتاب مواعظ و حکم و نیایش و ۱۷ کتاب نبوتات (پیشگوییها) می باشد. این

که براساس آن، نجات انسان از راه ایمان به پسر خدا بودن حضرت عیسی^{علیه السلام} و قربانی شدن او به عنوان کفاره گناهان انسانهاست.

«انجیل» به معنای بشارت^۱ است و در حقیقت، پیام عهد جدید بشارت به این است که: «با ایمان به مسیح^{علیه السلام} و قربانی شدن او، به رستگاری بررسید!» با توجه به این تقسیم، مسیحیان کتابهای مربوط به دوره اول را «عهد قدیم» و کتابهای مربوط به دوره دوم را «عهد جدید» می خوانند و هر دو قسمت را مقدس و معتبر می شمارند.^۲

مسیحیان با اینکه زمان عهد قدیم و شريعت را با آمدن مسیح^{علیه السلام} پایان یافته می دانند، ولی کتاب عهد قدیم را معتبر و مقدس می شمارند و از مطالب آن استفاده می کنند؛ اما احکام و فرایض موجود در عهد قدیم را نسخ شده می شمارند و آن احکام و فرایض را که همان شريعت حضرت موسی^{علیه السلام} است، مقدمه‌ای برای ظهور حضرت عیسی^{علیه السلام} می دانند.

يهودیان بر خلاف مسیحیان معتقدند که خدا تنها یک پیمان با انسان

.Evanglion.

۱. قاموس کتاب مقدس، جیمز هاکس، انتشارات اساطیر، دوم، ۱۳۸۳ ه.ش، ص. ۹.

۲. الهی الى دین المصطفی، محمد جواد بلاغی، انتشارات المکتبة العبدیة، ۱۳۷۹ ه.ش، چاپ اول، ج ۱، ص ۳۴.

۳. ائیل الاعلام فی نصرة الاسلام، محمد صادق فخر الاسلام، انتشارات مرتفعی، ۱۳۶۴ ه.ش، دوم، ج ۱، ص ۱۱۶.

پس، این دو بخش را می‌توان «نقد ظاهری» و «نقد محتوای» کتاب مقدس نامید. در این شماره به صورت مختصر به نقد ظاهری کتاب مقدس می‌پردازیم:

نقد ظاهری

بررسی نویسندهان عهد عتیق
مجموعه کتابهای عهد عتیق، به برخی از انبیای بزرگ الهی همچون: حضرت موسی، یوشع، سموئیل، سلیمان علیهم السلام نسبت داده می‌شود. کشیشان مسیحی معتقدند که عهد عتیق، وحی خدا به پیامبران است و ایشان، این کتابها را با الهام خداوند به رشتہ تحریر در آورده‌اند.

برای بررسی این موضوع، نخست باید دید که خود کتاب مقدس این دیدگاه را می‌پذیرد یا خیر؟
نویسنده تورات

ابستدا درباره نویسنده اسفار پنج گانه (تورات) که عموماً تصوّر می‌شود حضرت موسی علیه السلام بوده است، سخن می‌گوییم. ارباب کلیسا آنقدر درباره هویت نویسنده اسفار پنج گانه با قاطعیت سخن می‌گویند که هر کس را

مجموعه به عبری و بعض‌اکلدانی نگاشته شده است. عهد عتیق امروزی نیز شامل ۳۹ کتاب (سفر) می‌باشد. و عهد جدید مشتمل بر چهار انجیل، اعمال رسولان، سیزده نama منسوب به پولس، رساله به عبرانیان، یک نama منسوب به یعقوب، دو نama منسوب به پطرس، سه نama منسوب به یوحنا، یک نama منسوب به یهودا و مکاشفه یوحنا است. حضرت عیسی علیه السلام هیچ یک از این کتابها را نوشته و عهد جدید تماماً بعد از وفات ایشان نوشته شده است. چهار انجیل، از قدیم الایام به متی، مرقس، لوکا و یوحنا نسبت داده می‌شوند.

اقسام نقد

به طور کلی، محورهایی را که در جریان نقد کتاب مقدس به آنها پرداخته‌اند، می‌توان به دو بخش تقسیم کرد: برخی از این محورها درباره ظاهر کتاب مقدس است و به اموری از قبیل: نویسنده، تاریخ نگارش و لغت‌شناسی می‌پردازد. برخی دیگر، سخن و محتوای کتاب مقدس را بررسی، تحلیل و نقد می‌کند.

موآب بر حسب قول مرد.^۱
و درباره محل دفن او آمده است:
«او را در زمین موآب در مقابل بیت
فعور در دره دفن کرد و احمدی قبر او را
تا امروز ندانسته است.»^۲

لحن این سخن، بدون تردید از
گذشته دوری حکایت دارد و نویسنده
این سطور باید دهها سال پس از
موسی ﷺ زندگی کرده باشد تا بتواند
بگوید که «او احمدی قبر او را تا امروز
ندانسته است.»

نکته غیر قابل تردید این است که
نویسنده به جزئیات مراسم دفن و
عزاداری حضرت موسی ﷺ اشاره
می‌کند و می‌گوید که بنی اسرائیل سی
روز برای موسی ﷺ ماتم گرفتند. غافل
از اینکه خود حضرت موسی ﷺ
نمی‌توانسته این گونه سخن بگوید: «و
بنی اسرائیل برای موسی در عربات
موآب سی روز ماتم گرفتند. پس
روزهای ماتم و نوحه‌گری برای موسی
سپری گشت.»^۳

که با آنان در این موضوع مخالفت
نماید، بدعت‌گذار به حساب می‌آورند.
برای نخستین بار، ابن عزرا،
دانشمند یهودی، پرده از این راز بزرگ
برداشت که نویسنده اسفار پنج‌گانه
کسی جز حضرت موسی ﷺ است؛
ولی چون جرأت آشکار نمودن
عقایدش را نداشت، گفتار خود را
محدود به اشاراتی مبهم نمود. او
می‌گوید که در اینجا رمزی وجود دارد
که اگر کسی آن را بفهمد، باید ساكت
بماند. قرنها بعد، باروخ اسپینوزا،
دانشمند مشهور از سخنان ابن عزرا
رمزگشایی کرد و خود نیز مطالبی به آن
افزود. مجموعه تحقیقات وی اثبات
می‌کند که اسفار پنج‌گانه، نوشته
حضرت موسی ﷺ نیست.

در تورات (کتابی که به حضرت
موسی ﷺ منسوب است)، داستان
مرگ ایشان ذکر شده است. این تاریخ
نه تنها نحوه مرگ موسی ﷺ، بلکه
جزئیات عزاداری و محل دفن و حتی
گم شدن مکان قبر وی را نیز ذکر
می‌کند. در آخر سفر تثنیه می‌خوانیم:
«پس موسی بندۀ خدا در آنجا به زمین

۱. سفر تثنیه، ۵:۳۴.

۲. همان: ۶.

۳. همان: ۸.

نویسنده دیگر کتب عهد عتیق

كتب دیگر عهد عتیق وضعی مناسب‌تر از تورات ندارند؛ مثلاً در استناد کتابهای یوشع، عزرا، اشعیا، ارمیا، زکریا، داود، سلیمان، حزقيال و دانیال به این افراد، هیچ سندی در دست نیست و دلیل روشنی وجود ندارد و این استناد، در حد گمان و ظریف است. خود کشیشان مسیحی هم نتوانسته‌اند دلیلی قانع‌کننده برای این مسئله بیابند. برای نمونه به وضعیت صحیفه یوشع علیله از جهت تألیف

می‌پردازیم:

صحیفه یوشع علیله

یوشع علیله پیامبری است که بعد از حضرت موسی علیله به نبوت رسید و فرماندهی بنی اسرائیل را به عهده گرفت. اولین کتاب بعد از اسفار پنج‌گانه به وی منسوب است. ارباب کلیسا، با قاطعیت این کتاب را نوشتۀ یوشع علیله می‌دانند. اسپینوزا در ادامۀ تحقیقاتش، در مورد صحیفه یوشع علیله می‌نویسد که نویسنده این کتاب نمی‌تواند خود یوشع علیله باشد؛ زیرا باید شخص دیگری غیر از یوشع علیله

درباره او شهادت بدهد.^۱

به علاوه، در صحیفه یوشع علیله، به داستان مرگ نویسنده کتاب و مکان دفن او اشاره شده است. عباراتی که به هیچ وجه نمی‌تواند توسط خود یوشع علیله نوشته شده باشند: «بعد از این امور واقع شد که یوشع بن نون، بنده خداوند، چون صد و ده ساله بود، مرد و او را در حدود ملک خودش در تمنه سارح که در کوهستان افراییم به طرف شمال کوه جاعش است، دفن کردند».^۲

حتی حوادثی را که بعد از مرگ مثلاً نقل می‌کند که مشایخ بنی اسرائیل بعد از یوشع علیله به کارهای وی ادامه دادند و خداوند را عبادت کردند.^۳

همچنین در این کتاب، داستان

۱. «از هر چه موسی امر فرموده بود، حرفی نبود که یوشع به حضور تمام جماعت اسرائیل باز زنان و اطفال و غربیانی که در میان ایشان می‌رفتند، نخواند.» (یوشع: ۲۵: ۸)

۲. صحیفه یوشع، ۲۹: ۲۴ و ۳۰.

۳. «اسرائیل در همه ایام یوشع و همه روزهای مشایخی که بعد از یوشع زنده ماندند و تمام عملی که خداوند برای اسرائیل کرده بود، دانستند، خداوند را عبادت نمودند.» (همان: ۳۱)

داده‌اند. در صفحه ۱۳۶ کتاب «آشنایی با ادیان برگ» می‌خوانیم: «قدیمی ترین نسخه‌های عهد عتیق مربوط به ۲۰۰۰ سال پیش (۱۳۰۰) سال بعد از مرگ نویسنده ادعایی تورات - حضرت موسی علیه السلام - که قرن ۱۳ پیش از میلاد فوت کرد» و قدیمی ترین نسخه‌های عهد جدید برای ۱۶۰۰ سال قبل (حدود ۳۵۰ سال بعد از مرگ نویسنده‌گان آن‌جیل) می‌باشد. البته تعداد این نسخه‌ها و اینکه تواتر بر کذب در همین نسخه‌ها چطور است و اینکه آیا نسخه‌های ۲۰۰۰ ساله متوارند یا نه را هم باید بررسی کرد.

«کنی کات» از محققین عهد عتیق می‌گوید: «تمام نسخه‌های عهد عتیق کنونی، بین ۱۰۰۰ و ۱۴۰۰ میلادی یعنی ۲۳۰۰ الی ۲۷۰۰ سال پس از مرگ حضرت موسی علیه السلام نوشته شده است». یکی دیگر از اندیشمندان به نام «والتن» می‌نویسد: «نسخه‌های شش قرن پیش بسیار کمیاب است و نسخه‌های ۷ قرن یا ۸ قرن پیش در نهایت کمیابی است».

عالیم دیگری به نام «فیلیستین شاله» می‌گوید: «هیچ یک از کتابهای اصلی خطی کتاب مقدس اکنون به زبان عبری موجود نیست... قدیمی ترین نسخه خطی عبری که در دست است، از قرن دهم بعد از میلاد (۱۰۰۰ م) تجاوز نمی‌کند». «ویس» در کتابش که با همکاری عده‌های از محققان نگاشته، می‌آورد: «تمام نسخه‌هایی که در قرن ۷ یا ۸ میلادی نوشته شده بود، به دستور شورای بهود نایبود شد؛ چراکه با نسخه‌های مورد توجه آنان مخالفت فراوانی داشت. کتاب مقدس فعلی مصوبه شورای ترن (۱۵۴۶ م) است که اهل کتاب باید آن راوحی آسمانی بدانند».

برای مطالعه بیشتر در این شاخه از نقادی کتاب مقدس، می‌توانید به کتابهای: اظهار الحق، الهی الى دین المصطفی، مفهوم تومارهای بحرالمیت،

بندگی کنعانیان و پرداخت جزیه آنان نیز نقل می‌شود؛ ماجرا باید که دهها سال پس از یوشع علیه السلام اتفاق افتاد: «کنunanیان را که در جازر ساکن بودند، بیرون نکردند. پس کنunanیان تا امروز در میان افرایم ساکن‌اند و برای جزیه بنده‌گان شدند».

در حالی که داستان بنده‌گی کنunanیان و جزیه دادنشان در عهد داوران، یعنی ۲۰۰ سال پس از یوشع علیه السلام واقع شده و در سفر داوران چگونگی آن بیان شده است.^۱

مفقود شدن کتاب مقدس

۱. او چون اسرائیل قوی شدند، بر کنunanیان جزیه نهادند؛ لیکن ایشان را تماماً بیرون نکردند و افرایم، کنunanیان را که در جازر ساکن بودند، بیرون نکرد. پس کنunanیان در میان ایشان در جازر ساکن ماندند و زیولون ساکنان فطرون و ساکنان نهلوں را بیرون نکرد. پس کنunanیان در میان ایشان ساکن ماندند و جزیه بر آنها گذاشده شد. (کتاب داوران، ۱: ۲۸ - ۳۰)

۲. جالب است بدایم که قدیمی ترین نسخه‌های موجود تورات و انجلی، مربوط به چند قرن بعد از نوشته شدن آنها توسط کاتبین ادعایی اهل کتاب می‌باشد. معلوم نیست که در این چند قرن آیا همان متن اصلی بازنویسی شده است و با به عقیده برخی از محققین، تورات اصلی کاملاً از بین رفته است و بعداً کاهنان، سنتهای شفاهی خود را به عنوان کتاب مقدس به مردم ارائه

شدند و در زیر هر درختی بسی آویختند. پس از سلیمان علیہ السلام در زمان پسرش رحیعام نیز بتپرستی شایع بود و چون یوشنا بر سلطنت نشست، در سال هفدهم سلطنت او کاهنی به نام حلیقا ادعا کرد که کتاب مقدس را یافته است:

«در سال هجدهم سلطنت خود، بعد از آنکه زمین و خانه را ظاهر ساخته بود، شافان بن اصلیا و معیا رئیس شهر و یوآخ بن یوآحاز و قابع نگار را برای تعمیر خانه بهوه خدای خود فرستاد و نزد حلقیائی رئیس کهنه آمدند و نقره‌ای را که به خانه خدا درآورده مَسَّی و آفراییم و تمامی بقیه اسرائیل و تمامی یهودا و بنیامین و ساکنان اورشلیم جمع کرده بودند، به او تسليم نمودند.

... و چون نقره‌ای را که به خانه خداوند آورده شده بود، بیرون می‌بردند، حلقیائی کاهن، کتاب تورات خداوند را که به واسطه موسی نازل

سیر تاریخی تورات، تاریخ یک ارتداد، رساله‌ای در الهیات و سیاست و خود کتاب مقدس رجوع کنید.

در تورات (کتابی که به حضرت موسی علیہ السلام منسوب است)، داستان مرگ ایشان ذکر شده است.

این تاریخ نه تنها نحوه مرگ موسی علیہ السلام، بلکه جزئیات عزاداری و محل دفن و حتی گم شدن مکان قبر او را نیز ذکر می‌کند از مندرجات عهد عتیق چنین بر می‌آید که تورات در چندین مقطع از مقاطع تاریخی، در جریان برخی حوادث به کلی مفقود شده بود و هیچ کس از آن اطلاعی نداشت تا اینکه فردی مدعی یافتن یا مأمور بازنویسی آن شد و مسلمان در چنین شرایطی نمی‌توان به تورات اعتماد صد درصد داشت.

در کتاب مقدس آمده است که در زمان سلیمان علیہ السلام مردم بتپرست

رفتند و چون کتاب مقدس داخل هیکل نگه داری می شد، یا سوزانده شد و یا به غارت رفت. اگر فرض به غارت رفتن آن را صحیح بدانیم، می بایست^۲ در موقع بازگشت بنی اسرائیل، کتاب مقدس به هیکل برگردانده می شد که این امر اتفاق نیفتاد و بسیاری معتقدند بعد از این بازگشت است که شخصی به نام عزرا مأمور تهیه و تدوین کتاب مقدس می شود.^۳

۱. دوم تواریخ، ۲۰ - ۲۴. ۲. در کتاب دوم تواریخ چنین آمده است: «پس پادشاه کلدانیان [نبوکد نصر] را که جوانان ایشان را در خانه مقدس ایشان به شمشیر کشته و پر جوانان و دوشیزگان و پیران و ریش سفیدان ترخم ننمود، بر ایشان آورده و همه را به دست او تسليم کرده او سایر ظروف خانه خدا از بزرگ و کوچک و خزانه های خانه خداوند و گنجهای پادشاه سرو را تماماً به بابل برده و خانه خدا را سوزانیدند و حصار اورشلیم را منهدم ساختند و همه قصر هایش را به آتش سوزانیدند و جمیع آلات نفیسه آنها را ضایع کرده و بقیه التسیف را به بابل به اسیری برده که ایشان تا زمان سلطنت پادشاهان فارس او را پسرانش را بنده بودند.» (دوم تواریخ ایام، ۲۰ - ۲۶)

۳. فصلنامه شخصی هفت آسمان، مقاله مصنف واقعی اسفرار پنج گانه، باروخ اسپینوزا، انتشارات ادبیان و مذاهب، اول، بهار ۱۳۷۸، شماره یک، ص ۱۱۳.

شده بود، پیدا کرد و حلقیا شافان کاتب را خطاب کرده، گفت: «کتاب تورات را در خانه خداوند یافته ام.» و حلقیا آن کتاب را به شافان داد و شافان آن کتاب را نزد پادشاه برد و نیز به پادشاه خبر رسانیده، گفت: «هر آنچه به دست بندگانت سپرده شده است، آن را به جا می آورند.» و نفرهای را که در خانه یافت شد، بیرون آوردند و آن را به دست سرکاران و به دست عملهای دادند و شافان کاتب پادشاه را خبر داده، گفت: «حلقیای کاهن کتابی به من داده است.» پس شافان آن را به حضور پادشاه خواند و چون پادشاه سخنان تورات را شنید، لباس خود را درید.»^۱ این جملات نشان می دهند که در آن زمان تورات مفقود شده بود و نمی توان نسبت به ادعای کاهنی که ادعای یافتن آن را دارد، اعتماد چندانی داشت.

از این گذشته، در زمان حمله بخت النصر به اورشلیم، همه آنچه در هیکل سلیمان علیه السلام بود، تخریب و سوزانده شد و بنی اسرائیل به همراه اشیای داخل هیکل به اسارت به بابل

به گونه‌ای که مسلمانان در مورد قرآن و پیامبر اسلام علیه السلام معتقدند، در مسیحیت جایی ندارد. مسیحیان، عیسیٰ را تجسم وحی الهی می‌دانند. به عقیده آنان، وی نه حامل پیام، بلکه عین پیام می‌باشد. مسیحیان می‌گویند که این کتابها توسط برخی از حواریون و پولس رسول - که از حواریون نیست - سالیانی بعد از

حضرت عیسیٰ به رشته تحریر در آمده‌اند؛ چراکه به گزارش تاریخ، در حدود سی سال پس از عروج حضرت عیسیٰ هیچ کتابی وجود نداشت. چندین دهه بعد از آن، مکتوباتی به وجود آمد که به عنوان متون ارزشمندی دست به دست می‌گشت. در این زمان، دهها انجیل و رساله به وجود آمد و مجموعه عهد جدید پس از چندین شورا تشکیل شد و رسمیت یافت. البته لازم به یادآوری است که همه انجیل موجود با تفاوت‌هایی که دارند، برای مسیحیان مورد احترام هستند.

امکان خطای نویسنده‌گان انجیل
سالها پس از زندگی مسیح علیه السلام

از اینرو همچنین بسیاری بر این باورند که وقتی تورات مفقود می‌شود، برخی از کاهنان برای جمع کردن بنی اسرائیل، شروع به بازنویسی آن از روی محفوظات خود می‌کنند و طبعاً چون سالیانی از متن اصلی دور بودند، افسانه‌ها و داستانهایی را وارد متن اصلی می‌کنند که منجر به تحریف در کتاب مقدس می‌شود.

نقض مختصر عهد جدید

گفتیم که کتاب مقدس از دو قسمت عهد جدید و عهد عتیق تشکیل شده است. عهد جدید شامل ۲۷ کتاب و نامه است که عبارت اند از: ۱. انجیل چهار گانه که شرح حال زندگی حضرت عیسیٰ از زبان مؤلفین آنهاست؛ ۲. اعمال رسولان که شرح حال زندگانی حواریون و رسولان بعد از مسیح علیه السلام می‌باشد؛ ۳. مجموعه نامه‌هایی که پولس و حواریون به دیگران نوشته‌اند؛ ۴. کتاب مکافعه یوحنّا.

برخلاف نصوص برخی مسیحیان، هرگز عیسیٰ کتابی به نام انجیل نیاورد. آوردن وحی توسط عیسیٰ

سخن برای محقق بی طرفی که ساخت می تواند به گفته کلیسا اعتماد پیدا کند، محال است و طبیعی است که ایشان، گرچه سعی خود را برای بی خطا بودن نوشتنه هایشان کردند، ولی چون بشر بودند، امکان اشتباه در نوشتنه هایشان وجود داشته است.

و نکته دوم اینکه خود نویسنده کان عهد جدید، این کتابها را به عنوان کتاب مقدس ننوشتند؛ بلکه اکثر این کتابها، نامه های شخصی ای بوده است که برای مؤمنان دیگر می نوشتند. بنابراین، وقتی نویسنده کتاب، خود ادعای مقدس بودن نوشتنه اش را به عنوان کلام الهی ندارد، چرا ماباید چنین ادعایی را در مورد وی مطرح کنیم؟

اشکال دور و حجتیت کتاب مقدس
در قرن های اول و دوم میلادی، بیش از صد انجیل در شرح حال حضرت عیسی^{علیه السلام} و تعالیم او نوشته شد. در نتیجه، عقاید متفاوت و مختلفی هم پیدا شد. این امر، کلیسا را بر آن داشت تا شوراهای متعددی را برای تتفیح و تهذیب این کتابها و عقاید ناشی از آنها، تشکیل دهد. اولین

در خوشبینانه ترین احتمال، در حدود سالهای ۲۰ الی ۷۰ م این کتابها به رشته تحریر درآمد. طبعاً گذشت چنین زمانی مسائلی را به وجود می آورد. چند نفر که ادعای می شود دو تن از ایشان خواری بودند و دو نفر دیگر از شاگردان خواریون - که خود شاهد عینی زندگی مسیح^{علیه السلام} بودند - دست به قلم برداشتند. در خوشبینانه ترین حالت می توان گفت که نویسنده این کتابها افراد مؤمن و عاشق مسیح^{علیه السلام} بودند و با هدف گسترش بیام مسیح^{علیه السلام} دست به تألیف چنین کتابهایی زدند و سعی کردند که این کتابها را صحیح و بی خطا بنگارند؛ ولی باز نکاتی وجود دارد که توجه به آنها ضروری می نماید:

اول اینکه آیا این افراد معصوم بودند یا امکان خطا و اشتباه هم داشتند؟ خود مسیحیان چنین ادعایی درباره ایشان ندارند. مطمئناً کسی درباره این افراد ادعای عصمت نکرده و اگر هم ادعا کند، دلیلی برای اثباتش ندارد؛ مگر اینکه بگوید: این افراد تحت حمایت روح القدس این کتابها را نگاشته اند. در آن حال، باور این

مسيحيان در پاسخ می‌گويند که کليسا و شوراهای کلیسايی به اين کتابها رسميت و حجیت داد و دیگر کتابها را غيررسمی اعلام کردند؛ حال اين سؤال به وجود می‌آيد که چرا کلیسا از میان اين همه انجليل، فقط به همين چهار کتاب حجیت داد؟

و اين خود يك دور باطلي است که درباره حجیت کتاب مقدس وجود دارد؛ زира خود کلیسا باید حجیتش را از کتاب مقدس بگيرد و اين کتاب مقدس است که به کلیسا حجیت می‌دهد و از طرفی، باز اين کلیسا است که از میان دهها انجليل، به اين چهار انجليل و ۲۷ کتاب حجیت داد و بقیه کتابها را از دور خارج کرد. حال سؤال اينجاست که چگونه کلیسايی که حجیتش را باید از کتاب مقدس بگيرد، می‌تواند به خود کتاب مقدس حجیت بدهد؟

ادame دارد.... .

۱. تاریخ کلیساي قدیم در امپراتوری روم و ایران، ویلیام میلر، ترجمه علی نخستین، ص ۲۴۴؛ آشنايی با ادبیان بزرگ، حسين توفيقی، ص ۵۰-۵۱، هبة السماء، على الشیخ، صص ۱۴۷

شورايي که در اين راستا تشکيل شد، شورايي بود که با حضور ۳۰۰ اسقف و به دعوت قسطنطين، نخستین قيصر مسيحي، در شهر نيقية آسياي صغیر در سال ۳۲۵ م تشکيل شد. در اين شوراهما، قانونهای مختلفی به تصویب رسید؛ از جمله اينکه تعداد کتابهای عهد جديد به طور رسمي اعلام شد و از بين کتابهای متعدد، ۲۷ کتاب به عنوان کتابهایی که با الهام الهی نوشته شده‌اند، انتخاب گردید و بقیه آنها کثار گذاشته شد و کلیسا آنها را به رسمي نشناخت.^۱ البته به رسميت شناخته شدن اين کتابها، در يك شورا نبوده است؛ بلکه در خلال تشکيل چند شورا اين کتابها به طور رسمي مورد قبول کلیسا قرار گرفت.

يکی از مهم‌ترین سؤالهایي که درباره اعتبار عهد جديد مطرح است، اين سؤال است که چرا با وجود دهها انجليل، چهار انجليل متى، مرقس، لوقا و یوحنان برگزیده می‌شود؟ آيا واقعاً فقط همين چهار کتاب مقدس بودند و بقیه مقدس نبودند؟ مگر چه برتری در اين چهار کتاب وجود داشته است؟